

ÖMER (r.a.) HAKKINDA ALGILAR VE GERÇEKLER-2

İdaresi döneminde büyük bir imparatorluğun sınırlarından da büyük bir araziye, mala ve güce sahip olan Ömer, deve çobanı iken sahip olduklarından başkasına sahip olmadı. Gerçek şahsiyetini her durumda korudu.

Kitap ve Hikmet Dergisinin 27. sayısında “Ömer (ra) Hakkında Algılar ve Gerçekler” başlıklı yazımızın birinci bölümü yayımlanmış, o yazıda Ömer’in halife seçilmesinden önceki hayatıyla ilgili algılar ve gerçeklere yer vermiştik. Devam niteliğindeki bu yazımızda ise Ömer’in halife seçilmesinden sonraki hayatıyla ilgili algılar ve gerçeklere değinmek istiyoruz.

Yönetime Geçtikten Sonraki İcraatları ve Fetvaları ile İlgili Söylenenler

Ömer’in Müminlerin Emiri olarak göreve gelmesinde, Ebu Bekir’den sonra en büyük desteği olan ve ilk biat eden Ali (r.a) olmuştur. Ali (r.a)’ı kendi yanından ayırmayan Ömer de onunla sıkı bir aile bağı kurmuştur. Şiiler tüm bu ilişkileri tek bir sebebe; Ali’nin takıyye¹ yapmasına bağlıyorlar. Şiilerin savunduğu takıyyeyi tam bir kimlik gizleme ve ikiyüzlülük olarak adlandırabiliriz.²

Ömer, yönetime geçtikten sonra fetih faaliyetleri güçlendi. Zamanın en güçlü imparatorluğunu dize getirmeye ve sayısız servet, ganimet elde etmede en büyük paya sahip olan Ömer’dir. Buna rağmen kendi tevazundan hiçbir şey kaybetmedi. Halkına karşı yabancı-

laşan krallar gibi de olmadı. Tam tersine, nefsinin kibre ve dünya malına sevk edecek bütün kapıları kapattı. Yönetimindeki Mısır valisinin halktan birine ayrıcalıklı davrandığını öğrenince valiyi ve orada olan öz oğlunu (ona ses çıkarmadığı için) yanına çağırarak ve halkın önünde ikisine de ceza kesmiş ve şu ibretlik sözleri söylemiştir:

“Ey Kureyşliler! İnsanların sizin köleleriniz olduğuna mu zannediyorsunuz? Analarından hür doğan insanları ne zaman köleleştirdiniz?”³

Kendisine karşı kontrolü sıkı tuttuğunu gören yakınları, kızı Hafsa’yı göndererek ona biraz daha rahat ve serbest olmasını söylerler. Fakat Ömer kızını şöyle tembihler:

“Kavmine samimiyet gösterdin, bana ise ihanet ettin. Ailemin benim ve malım üzerinde hakkı var fakat dinim ve yönetim üzerinde asla!”⁴

Ömer, bilginin ve dini eğitimin ulaşmadığı bir bölgeye İslami fethin ulaşmasını her ne kadar hoş görmese de, onun yönetimi döneminde fetihler hızla yayılmıştır. Bu bölgelerden biri de İran Sâsâni İmparatorluğudur. İşte bu yüzden Ömer, Müslümanların iyi örnek olması ve oradaki insanların kalplerini İslam’a ısındırmak

1 Takıyye, arapça gizlemek anlamına gelmekte ve burada Ali’nin gerçek yüzünü, amacını gizlediğine vurgu yapılmaktadır.

2 Bu konuyu Kitap ve Hikmet dergimizin 16. sayısında kaleme almıştık.

3 İbn Sa’d, Tabakat, III, 293; Geniş bilgi için bkz. Mehmet Azimli, “Hz. Ömer”, Ankara okulu yayınları, Ankara, 2017, s. 48.

4 Mehmet Azimli, a.g.e., s. 47.

amacıyla fethettikleri toprakları özellikle verimli olan Sevad arazilerinin kendi sahiplerinde kalması için komutanına şöyle bir emir gönderiyor⁵:

*“Allaha yemin olsun ki eğer bu araziler, sahipleriyle birlikte Müslümanlara paylaştırılırsa, sağ kaldıkları sürece onları sömürürler. Sonra da çocuklarımız onların çocuklarını sömürmeye ve köle olarak kullanmaya devam eder. Ben buna asla razı değilim.”*⁶

Toprakları eski sahiplerine bırakan Ömer, bu topraklarda tarıma devam edilmesini, arazilerin ekilip verimli hale getirilmesini, üç yıl üst üste ekilmeyen toprakların geri alınmasını istemiş, ziraatın gelişmesi için tedbirler almış, ölü toprağı ekip ihya eden kimsenin bu toprağına sahip olacağını belirtmiştir.⁷

Sünni ve Şii mezhebinin etkisinde kalan birçok ulema, Kur'an'daki birtakım hakikatleri ortadan kaldırmak ya da gizlemek için Ömer'i ve onun adaletini kalkan edinmişlerdir. Allah'ın emirlerine zıt olmasına rağmen Ömer'in ismini kullanarak yürürlüğe konulan fetvalardan biri de, bir defada üç kere söylenen talakın/boşamanın geçerliliğı ile ilgilidir.

5 Belazuri, Futuhul Buldan, Beyrut 1991, s. 216.

6 Ömer'in bu tür uygulamalarından ve kendilerine İslamı tanıtmamasından dolayı İranın en sevilen kahramanlarından biri olması gerekirdi. Fakat o bu bölgenin en nefret edilen bir şahısdır. Katili Lulu ise Şiilerin milli kahramanıdır ve İranın Keyşan şehrinde türbesi yapılmıştır. Ona olan nefretlerinin altında yatan en büyük sebep Mecusi kaynaklarında belirtildiğı üzere şu olması gerekir: Muhammed, bizim ülkemize saldırmadı. Ondan sonra gelen Ebu Bekir de saldırmadı. Ama Hattab oğlu Ömer ülkemizi işgal etti. Dinini bize yürüttü. (İbn Kesir, 1994, s.178)

7 Mustafa Fayda, DİA, Ömer, md.

İddia: Erkeklerle Bir Defada Üç Talakla Eşlerini Boşama Özgürlüğü Vermiştir!

Kur'an-ı Kerim'e tamamen zıt olan ve Ömer'in etkin rolünü istismar ederek takdim edilen bu fetva şöyle aktarılmaktadır:

Ömer hilafetinin ikinci yılından sonra şöyle fetva vermiştir:

*“İnsanlar kendilerine mühlet verilmiş bir konuda acele ediyorlar; gelin bu konuda onların isteklerini geçerli sayalım” diyerek bir defada üç talâkı geçerli saymıştır.”*⁸

Yani insanlar Allah'ın verdiği mühleti beklemek istemediler ve Ömer de Allah tarafından verilen bu mühleti onlardan kaldırdı.

Bu iddiaya göre nefsinin kendine zindan eden ve Allah'ın emirlerini uygulamada hiç kimseye taviz tanımayan Ömer, insanların isteğıyle Allah'ın hükmünü kaldırıyor. Böyle bir şeyi Ömer'e nispet etmek onu gereğı gibi tanımamak ve dolayısıyla Kur'an'ı kendine rehber edinmeyen, Kur'an düşmanlarıyla bir tutmak anlamına gelmektedir. Çünkü talakla ilgili hüküm Kur'an'da gayet açık ve nettir. Allah eşlerini boşamak isteyenlerle ilgili şöyle buyurur:

“O talak iki defa olur. Her birinden sonra kadını ya iyilikle tutmak ya da güzellikle ayırmak gerekir. (Ey erkekler!) ikinizin de Allah'ın koyduğı sınırlarda

8 Müslim, “Talâk”, 15-17.

duramayacağınızdan korkmanız dışında kadınlara verdiklerinizden bir şey almanız size helâl olmaz. (Ey müminler!) Eşlerin, Allah'ın koyduğu sınırlarda duramayacaklarından siz de korkarsanız, kadının fidye verip kendini (kocasından) kurtarması her iki- si için de günah olmaz. Bunlar Allah'ın koyduğu sınırlardır; onları aşmayın. Allah'ın koyduğu sınırları aşanlar, yanlış yapan kimselerdir.” (Bakara 2/229)

Ömer'in aynı zamanda geleneğin bazı kötü alışkanlıklarını ve sanki İslam'da mevcut olup Nebimizin de uyguladığı hükümleri kaldırdığı söylenir. Kaldırdığı iddia edilen hükümlerin başında muta gelmektedir.

İddia: Mut'a'yı Yasaklamıştır!

Kur'an, mut'a⁹ diye bir nikâhın varlığını kabul etmediği halde Ehl-i Sünnet böyle bir nikâhın Kur'an ve sünnetle sabit olduğunu fakat Ömer'in isabetli kararıyla hüküm ortadan kaldırılmış olduğunu söylemektedir.¹⁰ Böyle bir bakış açısından şöyle bir sonuç çıkar: Kur'an ve Sünnetin bu konuda isabetsiz bir hükmü vardı. Ömer, bu isabetsiz hükmü ortadan kaldırdı (!)

Muta'yla ilgili Kur'an'da 'nesih edilmiş/hükmü kalkmış' olarak gösterilen ayet şudur:

“Hâkimiyetiniz altında olan (savaş esirleri) dışın-

9 Muta, bir erkeğin belli bir ücret karşılığında bir kadınla belli bir surede birlikte olmasıdır.

10 Mustafa Öztürk mealinde Nisâ suresi 24. Ayetine şöyle bir dipnot düşmüş: “Ayette büyük ihtimalle sınırlı süreli evliliğe (muta nikahına) işaret etmektedir. Peygamber döneminde ruhsat olarak birçok kez uygulanan muta nikahı Ömer tarafından son derece isabetli bir icthadla kesin olarak yasaklanmıştır.”

daki muhsanaları/kocalı kadınları nikâhlamanız da haramdır. Allah'ın size farz kıldığı budur. Namuslu yaşamanız ve zinadan kaçınmanız şartıyla, bunların dışındaki kadınlarla evlenmeniz helal kılındı ki mallarınız karşılığında onlara talip olabilirsiniz. Bunlardan hangilerinden nikâh ile¹¹ yararlanırsanız mehirlerini belirlediğiniz miktarda veriniz. Mehri belirledikten sonra gönül rızası ile bir başka miktar üzerinde anlaşmanızın bir günahı yoktur. Allah bilir, doğru kararlar verir.” (Nisâ 4/24)

Bu konuda birçok rivayet de naklederler. Örneğin:

“Biz Hz. Peygamber (a.s) devrinde mut'a yapardık. Sonra Ömer bize bunu yasakladı, biz de vazgeçtik.”¹²

Böyle bir şeyin zamanında var olduğunu farz edelim. O zaman Ömer'in yasağını kabul etmeyen Şiilerin, Ehl-i Sünnetten daha doğru yolda olduğu sonucu ortaya çıkar. Çünkü ayete ve Resulullah'ın sünnetine uymak, Ömer'in fetvasına uymaktan daha faziletlidir.

Belli ki, kadınların cinselliğinden yararlanmak için bazı kişiler (din ve devlet adamları) tarafından Mecusilerde yaygın olan¹³ mut'a, İslam'a da sokuşturulmak istenmiştir. Fakat fıtrata aykırı bir uygulama olduğu için birçok ulema tarafından reddedilmiştir. Şiiler ise mutanın zinayı önlediğini¹⁴ söylemiş ve Ömer'e inat bu uygulamanın en büyük savunucularından biri olmuştur. Aslında ne Sünnilerin yasağı ne de Şia'nın kabulü, Allah'ın kitabına dayanmamaktadır. Dolayısıyla Sünnilerde mutanın yasağı Ömer'in yasağına, Şiilerde ise mutanın kabulü daha çok Ömer'e inat ve imamlarına nispet edilen uydurma rivayetlere dayanmaktadır. Örneğin, İmam Sadık'a nispet edilen bir rivayet şöyledir:

11 Ayetin Arapça ibaresinde yer alan “فما استمتعتم به”deki “=hu” zamirinin mecbur Nisâ suresi 22. Ayetine kadar bahsedilen nikâha götürülmesi gerekirken meallerin büyük çoğunluğu buna dikkat etmemiş, nikâh ifadesine yer vermeden “**Bunlardan hangilerinden yararlanırsanız Mehirlerinizi belirlediğiniz miktarda veriniz.**” anlamlandırmışlardır.

12 Ahmed b. Hanbel, 3/325.

13 Mecusiliğin özellikle Hürremlik kolunda kolektiflik, malların ortak kullanılması düşüncesi yaygındır ve sosyalist görüşün oluşumunda bu düşüncenin payı az değildir. Nitekim kadınların da ortak kullanılması düşüncesi Müslümanlara onlardan bulaştığı ve dolayısıyla Ömer'in müdahalesiyle engellendiği söylenmektedir. Zerdüştüğüün aslına aykırı olan ve sonradan din adamları tarafından Mecusiliğe dönüşen dinde bu gibi çok yanlış uygulamalara rastlamaktayız.

14 Aslında zinadan hiçbir farkı olmayan bir uygulamadır.

“Mut’anın helal olduğuna inanmayan bizim camiamızdan değildir.”¹⁵

İddia: Müellefe-i Kuluba Zekâtın Verilmemesi Gerektiğini Söylemiştir!

Kalpleri İslam’a yaklaştırılan, ısındırılan kimseler anlamında kullanılan “Müellefe-i Kulub” ile ilgili Tevbe suresinin 60. ayetinde şöyle buyurulmuştur:

“Sadakalar (zekâtlar) sadece fakirler, çaresizler, bu işte çalışanlar ve kalpleri ısındırılanlar içindir. Bir de esirler, borçlular, Allah yolunda çalışanlar ve yolda kalanlar uğrunda harcanır. Bunlar Allah tarafından farz kılınmıştır. Allah bilir, doğru kararlar verir.”

Müellefe-i Kulub/Kalpleri ısındırılanlar, Kur’ân’da zekât verilecek sekiz sınıftan biridir. Genelde gayrimüslimlerden ve imanı zayıf kimselerden oluşan bu sınıfa, kötülüklerinden emin olmak ya da kalplerini İslam’a ısındırmak amacıyla zekât verilmesi emredilmektedir. Nebimiz de kendi döneminde bu emri uygulamıştır. Lakin Nebimizin vefatından sonra Ömer’in fetvasıyla bu uygulamanın kaldırıldığı rivayet edilmektedir. Birçok fıkıh uleması, özellikle de modernist tutum sergileyenler, Ömer’e isnat edilen bu rivayetten hareketle Kur’ân’ın hükümleriyle ilgili genel olarak şöyle bir kanaate varmışlardır:

“Kur’an hükümleri, dönemin toplumsal şartlarına bağlı olarak gelmiş, bu şartların ve ortamın değişmesiyle hükümlerin de değişmesi zaruri olmuştur.”¹⁶

Ömer’in müellefe-i kulubun zekât hissesini düşürmesiyle ilgili nakledilen rivayetlerden biri şöyledir:

“Resulullah döneminde yeni Müslüman olanlara ve gayrimüslimlere zekâtta pay verilirdi. Bu şahıslar aynı şekilde Ebu Bekir’in (bazı rivayetlerde Ömer’in) hilafeti döneminde haklarını istemeye geldiler. Ömer’e gelince; “Artık sizi boşuna beslemeye gerek yok. Biz şimdi artık güçlü durumdayız. Bu, Hz. Peygamber’in kalplerinizi kazanmak amacıyla size verdiği bir şeydi. Bu gün

ise Allah İslam’ı aziz (Yüce/üstün) kıldı ve size ihtiyaç bırakmadı. İslam’da sebat ederseniz ne âlâ, aksi takdirde aramızda kılıçlar konuşur. İslam için kimseye bir şey vermeziz. Dileyen iman etsin, dileyen inkâr etsin.”¹⁷

Hanefilere, Malikilerin meşhur görüşlerine ve Şafii mezhebindeki sahih görüşe göre artık kafirlere zekât ne kalplerini ısındırmak ne de başka bir sebeple verilebilir. Özellikle Hanefi fukahası müellefe-i kulubun hissesinin düştüğünde icma oluştuğunu iddia etmekte ve şöyle demektedirler:

1. “Hz. Peygamber, vefatından önce bu hükmü nesih etmiştir.
2. Hüküm Hz. Peygamber’in hayatıyla sınırlıdır.
3. İlet kalktığı için hüküm de kalkmıştır. Hükümün illeti de Müslüman arın güçlenmiş olmasıdır.

Onlara İslam’ın ilk dönemlerinde zekât verilmesi Müslümanlara nispetle güçlü olmaları yüzündendi; Müslümanlar güçlendikten sonra maddi ihsanlarla kâfirlerin gönlünü kazanmaya ihtiyaç kalmamıştır.”¹⁸

Modernistlerin görüşlerinden farklı olmayan bu anlayışa göre Kur’ân’daki bu hükmün zamana göre belli durumlar dikkate alınarak uygulanıp uygulanmamasına karar verilir. Çoğunluk Allah’ın Kur’ân’da belirlediği hükme karşı böyle bir kanaatte olsa da İslam âlimlerinden az sayıda olsa da müellefe-i kulubun hissesinin baki olduğunu, düşmediğini ve Allah’ın hükmünü ne Nebimizin ne de Ömer’in neshetmeye, değiştirmeye hakkı olmadığını söylemişlerdir. Konuyla ilgili şöyle demişlerdir:

“Hz. Ömer’in kendisine gelen kişilere müellefe-i kulub özelliklerini kaybetmeleri sebebiyle bir başka ifade ile ayette öngörülen kategorinin dışına çıkmalarından dolayı zekâtta pay vermediği ortaya çıkmaktadır. Fıkıh usulü kuralıyla söylemek gerekirse hüküm illete bina edilir, hükme medar olan illet ortadan kalktığı için Hz.

15 Babaveyh “Men la yahdurul-fıqh, 3/286.

16 Saffet Köse, “Hz. Ömer’in Bazı Uygulamaları Bağlamında Ahkâmın Değişmesi Tartışmalarına Bir Bakış,” İslâm Hukuku Araştırmaları Dergisi, 2006, sayı: 7, s. 49.

17 Maturidî, Te’vilatu’l-Kur’an (nşr. Fatıma ei-Haymi), Beyrut 1425/2004, II, 421; Serahsi, ei-Mebsut, Kahire 1324- 31, III, 9; Hüseyin Atay, “Dini Düşüncede Reformun Yöntemi ve Bir Örnek”, Kelam Araştırmaları, IV/1 (2006), s. 20-21.

18 Cengiz Kallek, DİA, Müellefe-i Kulub md., 31/475.

Ömer bu şahısları geri çevirmiştir. Hz. Ömer'in tavrının esas sebebi budur. Bu aynen kendisine zekât verilen bir fakirin daha sonra zenginlemesi sebebiyle fakirlik kapsamı dışına çıkmasından dolayı artık zekât alabilecek özelliğinin ortadan kalkması hali gibidir. Bir müddet sonra aynı şekilde zekâta muhtaç olacak ölçüde fakir hale gelirse yine kendisine zekât verilmesi tabiidir. Böyle bir durumda fakirlerin zekât hissesinin kaldırıldığı ne kadar iddia edilebilirse müellefe-i kulubun hissesinin kaldırılmadığı da aynı şekilde iddia edilebilir."¹⁹

Nitekim biz de son görüşe katılıyor ve rivayetleri derinlemesine incelediğimizde Nizamuddin Abdülhamid'in de söylediği gibi; nasla sabit olmuş bir hükmü Nebimizin bile ortadan kaldırma yetkisi yoktur ki Hz. Ömer ortadan kaldırsın. Dolayısıyla Hz. Ömer, Kur'an'da ifade edilen müellefe-i kulubu değil, kendilerini müellefe-i kulubden zanneden ve daha önce birkaç defa zekâttan pay almış fakat kalpleri bir türlü İslam'a ısınmamış istismarcı bir güruhu geri çevirdiğine kanaat getiriyoruz.²⁰

İddia: Recm Ayetinin Olduğunu Söylemiştir!

Kur'an-ı Kerim'e bazı ayetlerin yazıldığı ve dolayısıyla hükmü kalıp kendisi nesih olan ayetlerle ilgili Ömer'in şöyle dediği rivayet edilmektedir:

İbn Abbâs anlatıyor: "Ömer (r.a)'i hutbe verirken dinledim. Şöyle demişti:

"Allah Teâlâ, Muhammed'i hak ile gönderdi ve O'na Kitab'ı indirdi. Bu indirilenler arasında recim ayeti de vardı! Biz bu ayeti okuduk ve ezberledik. Ayrıca, Resulullah zina yapana recim cezasını tatbik etti, ondan sonra da biz tatbik ettik. Ben şu endişeyi taşıyorum: Aradan uzun zaman geçince, bazıları çıkıp: 'Biz Kitabullah'ta recm

cezasını görmüyoruz.' (deyip inkâra sapabilecek ve Allah'ın kitabında indirdiği bir farzı terk ederek dalâlete düşebilecektir. Bilesiniz, recm, kadın ve erkekten muhsan olanların zinâları sübut bulunduğu takdirde, onlara tatbik edilmesi gereken Kitabullah'ta mevcut bir haktır. Allah'a kasmemle söylüyorum, eğer insanlar: 'Ömer Allah Teâlâ'nın kitabına ilâvede bulundu.' demeyecek olsalar, recim ayetini (Kitabullah'a) yazardım."²¹

Ömer'e atfedilen bu sözden Kur'an'ın eksik yazıldığı ve hükümlerinin eksik olup Nebimizin tamamladığı anlaşılmaktadır. Ayrıca, böyle bir ayetin varlığından Ömer şüphe etmiyorsa neden bu ayeti Kur'an'dan kaldırdınız diye itiraz etmesin ve ayeti yerine koymaya çalışmasın. Dolayısıyla burada da bazı din adamlarının Kur'an'la ve fıkhi hükümle ilgili kendi düşüncelerini Ömer'in şahsında söylettirdiği açıktır.

Hz. Ömer, Kur'an'da ifade edilen müellefe-i kulubu değil, kendilerini müellefe-i kulubden zanneden ve daha önce birkaç defa zekâttan pay almış fakat kalpleri bir türlü İslam'a ısınmamış istismarcı bir güruhu geri çevirdiğine kanaat getiriyoruz.

Bu tür yöntemi yani kendi düşüncelerini veya yapmak istediklerini Ömer'in şahsını kullanarak söyletirme gayretini tasavvuf erbabının da kullandığını görmekteyiz.

- Tarikatçıların Ömer'e isnat ettikleri

Ömer'in kerametiyle ilgili şöyle bir hadisenin olduğu rivayet edilmektedir:

Ömer, Medine'de hutbe okurken İran cephesinde savaşmakta olan kumandanı Sâriye'ye, "Ey Sâriye! Dağa çekil, dağa!" diye hitap etti ve kumandanı bunu duyarak emri yerine getirip ordusunu kurtardı.²²

Resulullah onun hakkında, "Sizden önceki toplumlarda Allah'ın kalplerine ilham verdiği kimseler vardı. Eğer benim ümmetimde de böyle kimseler olursa muhakkak o Ömer olurdu" demiştir.²³

Buhari'de rivayet edilen böyle bir sözün, Nebimiz tarafından söylenmiş olması kabul edilebilir. Fakat Ömer'in Medine'de hutbe verirken İran'daki komutana

19 Köse, "Hz. Ömer'in Bazı Uygulamaları Bağlamında Ahkâmın Değişmesi Tartışmalarına Bir Bakış", s. 24.

20 Nizamuddin Abdülhamid, Mefhumu'l-fikhi'l-İslami, Beyrut 1404/1984, s. 26.

21 Buhârî, Hudud 31, 30, Menâkibu'l-Ensar 46; Müslim, Hudud 15.

22 İbn Kesir, el Bidâye, Çağrı Yay., çev. Mehmet Keskin, c. 7, b. 5.

23 Buhârî, "Fezâ'ilü ashâbi'n-nebi"; Geniş bilgi için: Mustafa Fayda DİA, Ömer' md.

seslenmesinin kabul edilebilir bir tarafı yoktur.

Tarikat ehli, Ömer'in dua ederken Nebimizin amcası Abbas'la tevessül ettiğini, dolayısıyla Allah'tan istemede bir kimseyi vesile kılmanın hiçbir sakıncası olmadığını savunmuşlardır. Bu konuda Ömer'in şöyle dediği rivayet edilmiştir:

*“Allah'ım! Bizler daha önce Peygamberimizi vesile ederek sana niyazda bulunurduk. Sen de bize yağmur verdirdin. Şimdi ise Peygamberimizin amcasını vesile kılıyor ve senden talep ediyoruz, bize yağmur ihsan et.”*²⁴

İlk önce bu tür rivayetler akideye delil teşkil etmez. Sonra ise bu rivayetin dışında sahabenin bir şey istediği zaman Nebimizi vesile edindiği ile ilgili sahih kabul ettikleri herhangi bir rivayet bulunmamaktadır. Tabii ki, dua ettiğimiz zaman takvalı şahıslarla birlikte dua etmemiz çok güzeldir. Fakat herhangi bir duada insanları veya herhangi bir varlığı vesile edinmek Müslümanların değil, müşriklerin amelidir.

Tarih kitaplarında insanların Rıdvan ağacına aşırı ilgi göstermesi ve yanında namaz kılmaya özel bir önem affetmesi sebebiyle Ömer (r.a)'in bu ağacı kestirdiği nakledilmektedir.²⁵ Dolayısıyla, Rıdvan ağacının kutsanıp şirke vesile olacağı korkusuyla onu kestiren, bu gibi konularda çok hassas olan ve insanların zayıf yönlerini iyi bilen Ömer'in bir başkasını vesile edinmesini inandırıcı bulmuyoruz ve buna tarikat ehlinin uydurmalarından biri olarak bakıyoruz.

- **Ömer'in müminlerin emiri iken yaptığı en önemli icraatlarından birkaçı:**

Ömer yönetimi döneminde ilk defa nüfus sayımı yapılmış ve çocuklara aylık tahsis edilmiştir.

Eğitim ve öğretim için beytülmalden harcama yaptırmış ve öğrencilere burs bağlamıştır.

Kamu düzeninde huzurun sağlanmasını temin etmek için Allah'ın emri olan, “emir bil-maruf/iyiliği emir kötülüğü nehiy eden” hisbe teşkilatını kurdu. Bu teşkilatın görev sahaları çok geniş olup, toplumun ticari, siyasi, sosyal her tür alanını kapsamaktadır.

Bir diğer emri olan şurayı oluşturdu ve bu şuranın üyeleri olan en önde giden sahabenin Medine'de kalmalarını sağladı.

Hicretin başlangıcını yeni tarihin başlangıcı gibi resmi takvim olarak yürürlüğe koydu.

İdaresi döneminde büyük bir imparatorluğun sınırlarından da büyük bir araziye, mala ve güce sahip olan Ömer, deve çobanı iken sahip olduklarından başkasına sahip olmadı. Gerçek şahsiyetini her durumda korudu. Dünya malına, makamına ve şöhretine önem vermeden tüm bunlara karşı kendi dik duruşunu sergiledi ve hep ahiretini düşünerek mütevazı bir hayat sürdürdü.

İslam dünyasının sınırlarını genişleten ve onu güçlendirip zenginleştiren Ömer, Müslümanların çoğunun ve sahabe arkadaşlarının bazılarının dünyaya meylettini, asıl görevlerini ihmal ettiklerini görünce şunları söylemiştir:

*“Cenabı Hak bizi çok sıkıntılarla denedi sabrettik ama varlıkla denedi imtihanı kaybettik.”*²⁶

Vefat ederken ümmeti için çok şeyi miras bırakmış; fakat kendisinden geriye sadece hırkası ve kılıcı kalmıştır.

Müminlerin emiri olarak Ömer'in yönetimi 9 yıl kadar sürmüştür. Hicretin 23 yılında (Miladi 644), 60 yaşlarında iken İran asıllı Mecusi Köle Ebu'l Lülü Firuz tarafından şehit edilmiştir.

24 Buhârî, İstiska, 3.

25 İbn Sa'd, Tabakât II, 100.

26 Muhammed Mescidi Camii, Ehl-i Sünnet ve Şiada Siyasi Düşüncenin Temelleri, İnsan Yay., Çev: Ejder Okumuş, İstanbul, 2012, s. 3.